

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto \$6.00
Za pol leta \$3.00
Za New York celo leto . . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . . . \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

NO. 18. — ŠTEV. 18.

NEW YORK, MONDAY, JANUARY 22, 1923. — PONDELJEK, 22. JANUARJA, 1923.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

5 PREMOGARJEV JE BILO OPROŠČENIH

Porota je oprostila vseh pet premogarjev, obtoženih umorom. — Pravorek je bil proglašen po 26-urnem posvetovanju. — Lewis se veseli izida. — Oboroženi banditi so napadli tudi farmerje. — Nova obravnava vkratkom.

Marion, Ill., 19. januarja. — Porota v prvi obravnavi, vršeči se proti premogarjem, ki so se udeležili masakra v Herrinu, je objavila danes pravorek, v katerem se glasi, da niso obtoženi krivi. — Posvetovanja porotnikov so trajala šest in dvajset ur in treba je bilo dvajset glasovanj.

Angus W. Kerr, glavni pravni zastopnik Illinois Mine Workers, ki je branil obtožene, je reklo:

"Upam, da bo predočila ta obravnava ameriški javnosti vso krivčnost uporabe oboroženih banditov pri distriktnih sporih. Oboroženi banditi niso ustavljeni in napadli le premogarjev, temveč tudi farmerje. Terorizirali so celo občino."

Mi smo nagromadili celo goro dokazov, iz katerih je razvidno, da so prišli sem dol kot zavojevalna armada. Ta obravnava lahko dovede do zakonodaje, ki bo napravila konec uporabi oboroženih banditov v industrijskih sploh v tej deželi, prav kot se je njih uporabo ustavilo v inozemstvu. To bo velikega pomena za celi narod.

Pet mladih premogarjev je sedelo povsem mirno, ko jih je James Weaver, načelnik porote in starejši farmer, proglašil nedolžnim.

Na zunaj je bila ta petorica najmanj ginjena od vseh, ki so bili navzoči v dvoranu, da čujejo pravorek.

S svojih vozov, kjer so stali celi dan ter sklepali stave glede pravoreka, so prišli farmerji. Iz restavracij ter velikega trga, kjer je pihal močan veter obsipaval tam mudeče se s premogonom prahom, so prišli premogarji. Niso namreč delali ter rajše pustili plačo enega dne, da izvedo, kakšna usoda je zadela Otis Clarka in njegove tovariši.

Ta petorica pa še ni popolnoma prosta. Obtožena je s triajstimi nadaljnimi v zvezi z umorom Antonija Mulkovitcha, rovskega stražnika, zaposlenega od Lesterja, da varuje njegove skebe. V dveh ali treh dneh pa bo prišlo vseh pet, ki so sedeli v okrajini ječi štiri mesece, na prostoto proti jamščini, katero so postavili trgovci iz Herrina.

Otis Clark, najbolj aktivni umiški mož med obtožnimi, bo odšel na svoj novi dom, katerega mu je postavila krajevna tesarska unija. Peter Hiller, najmlajši med obtožnimi, pa se bo nastanil s svojo nevesto v Herrinu. Peter se je poročil z njo v ječi.

Prihodnja obravnava se bo pričela v teku dveh tednov.

GENERALNI ŠTRAJK PO VSEJ EVROPI

GENERAL STORES BO DOSPEL V AMERIKO.

Pariz, Francija, 21. januarja. — Francoska komunistična stranka je sklenila proglašiti dne 31. januarja generalni štrajk po vsej Evropi.

Ta štrajk naj bo v protest proti francoskemu zasedenju Ruha, vseh večjih ameriških mestih.

DENARNA IZPLAČILA V JUGOSLAVIJI, ITALIJI IN ZASEDENEM OZEMLJU

se potom naše banke izvršijo zanesljivo, hitro in po niskih cenah.

Jugoslavija:

Baspoljila na nadaljnje pošte in izplačuje "Kr. poštni čekovni urad in Jadranška banka" v Ljubljani, Zagrebu, Beogradu, Kranju, Celju, Mariboru, Dubrovniku, Splitu, Sarajevu ali drugod, kjer je paž na hitro izplačilo najugodnejše.

Din. 100 ..	\$ 1.05 ..	(K 400)
Din. 200 ..	\$ 1.90 ..	(K 800)
Din. 500 ..	\$ 4.45 ..	(K 2,000)
Din. 1000 ..	\$ 9.00 ..	(K 4,000)
Din. 2000 ..	\$ 17.80 ..	(K 8,000)
Din. 5000 ..	\$ 44.00 ..	(K 20,000)

Italija in zasedeno ozemlje:

Baspoljila na nadaljnje pošte in izplačuje "Jadranška banka" v Trstu, Opotiji in Zadru.

50-lir .....

100 lir .....

300 lir .....

500 lir .....

1000 lir .....

\$ 2.95

\$ 5.60

\$15.90

\$26.00

\$51.00

Na podlagi, ki presegajo nasred dvaletnih krov ali pa dvaletje ne doveljajo po nizkem ali po visokem.

Vrednost krons, določena na litram sedeži ali stalni, menjaj se vedrnat in nepridržavane; in tega razloga nema ni mogoče podati natančne cene vnaprej. Računamo po ceni osega dne, ko nam dober poslanec denar v rote.

Glede izplačil v ameriških dolžnjih gleje poslovni ogrin v tem člunu.

Denar nam je poslal najbolje po Domestic Money Order ali po New York Draft.

FRANK SAKER STATE BANK

22 Cortlandt Street

New York, N. Y.

Glavno zastopanstvo Jadranške Banke.

PROGLASITEV ŠTRAJKA V RUHRSKEM OKRAJU

Premogarji v Ruhr okraju so proglašili stavko. — Francozi so arretirali tri bankirje ter osemnajst industrijskih magnatov.

London, Anglija, 20. januarja. — V nekem poročilu na Central News iz Berlina se glasi, da je bila proglašena generalna stavka v vseh državnih rovih v celem ozemlju, katero so zasedli Francozi.

Duesseldorf, Nemčija, 20. januarja.

Ravnatelji podružnic državne banke v Gladbachu, Ludwigshafen in v Dortmundu so bili arretirani danes popoldne in predeli se jih v jetrašnje v Dusseldorfu.

Aretacije so bile posledica dejstva, da so banke zapela svoja vrata, kljub nasprotnim paljenjem francoskih vojaških oblasti.

Osemnajst nadaljnih nemških magnatov ter industrijskih voditeljev so arretirali francosko okupacijske oblasti. Vsijetki so bili odvedeni v Mainz, kjer se nahaja glavni stan francoske obupacijske armade.

Köln, Nemčija, 20. januarja.

Francozi so deportirali v nezaderni ozemlji Nemčije grofova

von Roedera, načelnika nemškega

okraja Wiesbaden. Obdelali so ga,

da se ni pokoril novim po-

veljem medzvezniškim komisiju,

koje naloge je nadzorovati porensko

provincijo. Francozi so smatrali

li von Roedera že dalj časa glav-

nim obupacijskim.

Prine von Hatzfeldt, glavni za-

stopnik Nemčije glede odnosa-

je med Nemčijo ter porensko

komisijo, je bil poklican danes

na sejo te komisije. Izjavil je, da

ne ve, če je Berlin odredil pasiv-

no rezistenco napram poveljem

francoske vlade, a izjavil, da je

prepričan, da so bila tako pove-

ljana izdana.

Essen, Nemčija, 20. januarja.

Tukaj je bilo objavljeno danes

zjutraj, da bo dospel tekton, da

našmali zemljišča izvajali, da ne bodo

skušali forcirati teh svojih za-

tev.

Berlin, Nemčija, 20. januarja.

Danes so bile uveljavljene vse po-

trebne priprave za splošno stavko

premogarjev, železničarjev ter

vseh transportnih delavcev v

Ruhr okraju. Stavko bo oficijel

no vodila umja transportnih de-

lavcev ter bo tudi odgovorna za

njen izid. Poročevalec newyorskog

ga lista Tribune je izvedel, da bo

pravski minister za notranje zade-

Herr Seering odpotoval v

ponedeljek ali torek v Essen, da

nadzoruje položaj, ki se bo raz-

vil vsed splošne stavke.

Ceprav ne bo sedaj sklicana

konferenca uspela, je vendar go-

ovo, po mnenju ljudi, ki razume-

jo položaj, da ne bo nobene stav-

ke v prihodnjem aprilu in da bo

do sklenjeni do onega časa dogo-

vor, splošni ali okrajni, vsled če-

zar je bil vsak začin preprečen

izbruh nadaljnje stavke premo-

garjev.

60 STEKLENIC ŽGANJA V AV-

TOMOBILU.

Včeraj so arretirali v Freeportu,

L. L. Wm. Dawsona. V njegovem

avtomobilu so našli šestdeset stek-

lenic najboljšega žganja.

Stavljen je bil pod varščino

\$1000.

ARETACIJE NA IRSKEM.

Dublin, Irska, 21. januarja.

Danes so republikane napadli

častniška proste irske države ge-

nerala Ennisa. Po hudem boju se

mu je posrečilo pobegniti Držav-

na oblast je nato arretirala veliko

množico republikancev ki pa taje-

vsako zvezlo z napadom.

FRANCOSKA OKUPACIJA NEMŠKEGA OZEMLJA.

Zemljevid nam predstavlja Ruhr okraj, katerega je zasedla francoska armada. Z debelimi pi kami obkroženo ozem

"GLAS NARODA"

(SLOVENIAN DAILY)

Owned and Published by
Slovenian Publishing Company
(A Corporation)

FRANK SAKER, President LOUIS BENEDIK, Treasurer

Place of Business of the Corporation and Address of Above Officers:
22 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y."G L A S N A R O D A"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za celo leto velja list za Ameriko	Za New York za celo leto	87.00
in Canada	za celo leto	82.50
Za pol leta	Za Izogrevanje za celo leto	87.00
Za četr leta	za pol leta	83.50

Subscription Yearly \$8.00

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvzemni nedelj in praznikov.

Dopis bres podpis in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovoli po ali pri Money Order. Pri spremembah krajnje naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejme bivalščina naznam, da hitreje najdemo naslovnik.

"G L A S N A R O D A"
22 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2878

POSTAVNI DOPUST PIVA IN VINA

Gibanje za dopust piva in lahkih vin je dobilo v zadnjih parih tednih nov impulz od različnih strani. Pri tem pride predvsem vpraševanje sklep predstojnika zvezze pivovarniških delavcev, ki namerava uvesti obširno agitacijo za modifikiranje prohibicije postave.

Temu sklepu je sledila izjava Samuela Gompersa, predsednika American Federation of Labor, da se tudi ta organizacija zavzemata za dopust piva in lahkih vin. V zvezi s tem pa se je izrazil Gompers na stavljeno vprašanje proti "povratku salona". To izjavo je treba razlagati pač tako, da pričakuje Gompers uvedbo nove oblike točenja piva, kajti salonov ni mogla popolnomora iztrebiti niti prohibicija, čeprav se je njih število izdatno zmanjšalo. Pivo in vino zahteva, vsaj v velikih mestih, javne lokale.

Nista pa le zgoraj imenovani organizaciji, ki sa že od prvega početka ostro nasprotovali prohibiciji, ki smatrata sedanji čas primernim za uveljavljanje energične propagande v tem oziru. Tudi oficijski krogi, kot naprimjer governerja New Jersey in New Yorka, se žavzemajo za izprenembo zvezne postave v isti smeri. Treba pa je pripomniti, da se Silzer iz New Jersey bolj brezobzirno zavzema za izprenembo prohibicijeske zakonodaje kot pa njegov priatelj in tovarš Smith iz New Yorka. Silzer se mora brez dvoma zahvaliti za svojo izvločitev nasprotnikom prohibicije, ki pa so dali tudi Smithu veliko število svojih glasov.

Od teh več ali manj resnih pozivov pa do izprenembe prohibicijeske postave je seveda dolga pot. Treba bo dobiti ustrezne propagande. V nasprotju s splošnim naziranjem v velemestih niso pristasi prohibicije v tako brezupni manjšini med prebivalstvom dežele.

Prav posebno prebivalstvo na kmetih, ki ima v vseh zakonodajnih zastopstvih vsled geometrije volilnih okrajev veliko močnejše zastopstvo kot mu gre na temelju števila prebivalstva, je v pretežni večini za prohibicijo. Celo v pokrajini, kjer bi človek domneval, da se bodo prebivalci v pretežni večini izrekli za pivo in vino, so se pojavila v tem oziru pri zadnjih volitvah številna presenečenja. V Ohiju, kjer je večina volilev vedno glasovala proti državnemu prohibiciji, je bil pri zadnjih volitvah z veliko večino odklonjen amendment, ki je skušal doseči dopust pijač z majhno alkoholno vsebino. Amendment je imel seveda le teoretično vrednost, kajti smatrali ga je bilo mogoče le za barometer ljudskega razpoloženja, ker so vedeli, da bodo delali prijatejji in sovražniki svoje sklepe in zaključke iz tega glasovanja. Tudi California, vinska država, je sprejela v pretekli jeseni povsem nepotrebno državno prohibicijesko postavo.

Iz tega je razvidno, da si obetajo vinogradničarji iz postavnega dopusta javne vinske trgovine le malo dobičkov. Njih proizvodi najdejo tudi pod prohibicijo svojo pot v privatne kleti. Isto velja glede drugih slojev prebivalstva, ki so iz gospodarskih ozirov danes za prohibicijo. To pa je seveda majhna, čeprav zelo uplivna manjšina. V splošnem lahko mirno trdimo, da je prebivalstvo velikih mest ter industrijalno delavstvo proti prohibiciji. Precejšen del teh najde položno zadoščenje v tem oziru v svojem lastnem domu. Ti "home brewers" stope celemu vprašanju prav tako brezbrizno nasproti kot farmerji, ki imajo v svojih kletih jabolčnik in druge močnejše pijače in ki so za prohibicijo, da obvarujejo svoje delavce pred "skušnjavo".

Pri primerjanju glasov je treba upoštevati tudi dejstvo, da se niso žene naturaliziranih državljanov v toliko meri poslužile svoje volilne pravice kot pa od pastorjev naščuvane žene "suhih" srednjih stanov. Milijoni priseljenih delavcev pa sploh nimajo nobene volilne pravice.

Vse to morajo vpoštovati-nasprotioni sedanjih prohibicijeskih postav ter uravnati po tem svoj nastop in svojo agitacijo.

Kaznovana zagrebčka kavarna.

Zagrebško policijsko ravnateljstvo je kaznovalo lastnika kavare "Corso" na 200 Din globe, ker je dovolil, da so v njegovem lokalnu godbeniku svirali nemške komade. lastnik kavare "Kuh" Šehwabenit je bil kaznovan s 500 Din globe, ker je dovolil, da so gosti v njegovem lokalnu izi, edalej polk "vsko" leta obdržali svojo kratno slavo.

Iz Slovenije.

Smrtna kosa.

Iz Kranja poročajo, da je preminul 11. dec. v gasilskih vrstah občine znani Anton Depoli v starosti 83 let. Bil je 1. 1879. pri ustanovitvi gasilskega društva v Kranju in do smrti njega član. V zadnjem desetletju se vsled starosti ni več udeleževal aktivno gasilskih nastopov, nadomeščala pa sta ga v vso vremenu sinova, katera je vzgojil v pozrtvovalnem gasilskem duhu.

V celjskem invalidskem domu je umrl Alojzij Mehle, posestnik na Perovem in podžupan občine Grosuplje.

V mariborski javni bolnici je umrl Anton Zorn, finančni nadzornik v pokolu. Bil je navdušen Jugoslovan.

V Ljubljani je preminul administrativni major Hinko Maravič, zavrn na svoji človekoljubnosti.

Truplo pokojnega temišljskega župnika Franca Gabrška, ki so ga pogentnili pri Fužinah iz Ljubljane, so prepeljali na Homec pri Kamniku, kjer so ga pokopali 13. dec. na tamkajšnjem pokopališču.

Dar v javne namene.

Ljubljanska Kreditna banka je v kulturne namene darovala znesek 500.000 kron in sicer: 200.000 kron za Dečji dom, 200.000 kron za stavbeni fond za gradnjo poslopja Trg akademije v Ljubljani, 50.000 kron za pospeševanje tujškega prenemta in 50.000 kron za zgradbo Narodne galerije.

50letnica učiteljevanja.

Iz Tržiča poročajo: Te dni je, kot je bilo poročano, obhajal John Standinger, ravnatelj tovarne Kožina, desetletnico svojega delovanja, petdeset let trpljenja! Zaslужil je ta mož, da ga je imenoval načrt lepo zamišljen in bi znatno oblažil stanovanjsko mizerijo, se pojavljajo poleg velikih materialnih žrtv tehnih pomisleki tudi v sanitarnem in varnostnem oziru. O načrtu bo sklepal občinski odbor.

50letnica učiteljevanja.

Iz Tržiča poročajo: Te dni je, kot je bilo poročano, obhajal John Standinger, ravnatelj tovarne Kožina, desetletnico svojega delovanja, petdeset let trpljenja! Zaslужil je ta mož, da ga je imenoval načrt lepo zamišljen in bi znatno oblažil stanovanjsko mizerijo, se pojavljajo poleg velikih materialnih žrtv tehnih pomisleki tudi v sanitarnem in varnostnem oziru. O načrtu bo sklepal občinski odbor.

50letnica učiteljevanja.

Iz Tržiča poročajo: Te dni je,

Potrjena odsotna.

Poročali smo svoječasno, da je bil krški odvetnik dr. J. Dimnik pred okrajnim sodiščem v Laškem obsojen na 2000 dinarjev (8000 krov) kazni ali 40 dni zapora, ker je v neki hrastniški gostilni obrekoval ministra za socialno politiko dr. Žerjava in dr. Kramerja, češ, da sta pri zadnjem trboveljskem štrajku delovala v skladu s pravom. Proti odsotni o-krajnega sodišča v Laškem se je dr. Dimnik pritožil. Dne 12. dec. je v vršila vzkliena razprava pred celjskim okrožnim sodiščem, ki je njegov vzklik zavrnilo in prvo sodbo potrdilo.

Celjsko stanovanjsko vprašanje.

Na občinskem zemljišču pri Sp. Lanovžu, ki je last mestne občine, se postavile med vojno vojska barake, ki jih je po prevratu prevezela jugoslovanska vojska uprava. Uporabila so sedaj samo del teh barak, večina jih je praznina. Ker pa celjska mestna občina rabi del zemljišča za razsirjanje industrijskih podjetij, ni več podajala najemne pogodbe z vojsko upravo. Pred kratkim je predložila celjsko obrtno društvo mestnemu uradu vlogo, v kateri nasvetuje, naj bi se iz nekaterih, še v dobrém stanju se nahajajočih barak napravila stanovanja za revnje sloje. Pričakovani so potrebnimi načrti, ki predvidevajo nad 40 stanovanj. Barake bi se morale vsled večkratne povodenj vzdigneti. Trpeče bi kakih 20 let. Adaptaša pa bi stala okoli 4 milijone krov. Dasi je načrt lepo zamišljen in bi znatno oblažil stanovanjsko mizerijo, se pojavljajo poleg velikih materialnih žrtv tehnih pomisleki tudi v sanitarnem in varnostnem oziru. O načrtu bo sklepal občinski odbor.

Dar v javne namene.

Ljubljanska Kreditna banka je v kulturne namene darovala znesek 500.000 kron in sicer: 200.000 kron za Dečji dom, 200.000 kron za stavbeni fond za gradnjo poslopja Trg akademije v Ljubljani, 50.000 kron za pospeševanje tujškega prenemta in 50.000 kron za zgradbo Narodne galerije.

50letnica učiteljevanja.

Iz Tržiča poročajo: Te dni je, kot je bilo poročano, obhajal John Standinger, ravnatelj tovarne Kožina, desetletnico svojega delovanja, petdeset let trpljenja! Zaslужil je ta mož, da ga je imenoval načrt lepo zamišljen in bi znatno oblažil stanovanjsko mizerijo, se pojavljajo poleg velikih materialnih žrtv tehnih pomisleki tudi v sanitarnem in varnostnem oziru. O načrtu bo sklepal občinski odbor.

50letnica učiteljevanja.

Iz Tržiča poročajo: Te dni je,

Peter Zgaga

V soboto je bila Slavčeva maščarada.

Cela prireditev je bila na lepih, močnih nogah. Za obrazje se je malokdo menil.

Francoška diplomacija uganjačno politiko. Z zlatimi jajci, ki jih dobiva, ni zadovoljna.

Sedaj hoče zaviti vrat gosi, ki ji nese zlata jajca.

Ameriško časopisje je polno raznih skandalov o ločitvah zakona. Ko se drug drugega naveščata, si skočita v lase, gresta pred sodnjo in se ločita.

Naši rojaki, oziroma rojakinje so pa v vseh ozihrh bolj temeljite.

Zena postavi možu zvečer kufer pred vrata in na kufru listek "adijo".

To se je zadnje dni v Down-towetu že trikrat pripetilo.

Obtoženi premegarji, ki so bili povzročili morijo v Herrin, so bili oproščeni.

Premegarski baroni bi bili pripravljeni dati polovico svojega premoženja, če bi jih porota spoznala krivim umoru po prvem redu.

Iza sklenitve miru zahteva Francija, naj ji boljševiška Rusija vrne težke milijone s katerimi so francoski kapitalisti podprteli rusko carsko vladujočo držalo.

Boljševiki so izgovarjali, da niso odgovorni za te dolgove. Francija pa ni hotela o tem nesčesar slišati.

Proti boljševikom je naševala Poljsko in Rumunsko ter ustrezno podpirala vsako akcijo napravljeno proti sovjetski Rusiji.

Boljševiki so pa pošteni ludje. Ker Francija tako ustrezno zahteva povračila, bo dobila svoje. In sicer v hipo, ko bodo začeli Francoski streljati na Nemee.

V tem par tednov ali največ pari mesecov, bodo prišli boljševiki v Pariz izbrisati svoj zastari dolg.

Vandalji v Tivoliju.

V ljubljanskem Tivoliju so neznaní vandali podrli vse lesene hišice za krmiljenje tičev.

Zimska sezona v Bohinju.

Med letošnjo zimsko sezono je okoli 120 kurljivih sob sportnikov na razpolago. Prenočinila v hotelih značilni dayke in kurjavi 16 dinarjev. Prehrana (zelo dobra) dnevno 20 dinarjev, posluba pa 35 dinarjev. V obči so eene prehrani cenejše nego v Ljubljani. Za dijake je prirejenih nekaj skupnih ležišč.

Razpust nemških društav.

Ker ni več pravne podlage za nadaljnji obstoj, so se v Celju razpustila društva: Arbeiterturnverein "Freiheit", Deutscher Verein in Cilli, Radfahrerverein.

Razpust nemških društav.

Če ne more nikjer drugod obiti na svetu dobiti svinjarje.

Princ Andrej je dosegel v Ameriki.

Na enem očesu nosi monokel, na drugo je pa slep.

Včeraj sem videl v velikem ameriškem dnevniku čez dve koloni debel naslov:

"Možak pobegnil z nabranim fondom".

Ali se izplača Amerikancem to tako debelo trobiti v svet.

Pri nas je to nekaj čisto enostavnega.

Ali je morda to znamenje višje kulture in civilizacije?

Listnica.

A. B., Chicago, Ill. — Ne š

SKARAMUŠ

Spisal Rafael Sabatini.

Za "Glas Naroda" poslovenil G. P.

4

(Nadaljevanje.)

Ona pa ni se obupala — kajti nekaj obvladujočega je bilo v njenem značaju, — čeprav je bila neprestano, a brezumešno na deku, odkar se je vrnila iz velikega sveta v Versaillesu, pred nekako tremi meseci.

Hodila je po terasi, ko sta dospela Andre-Louis in M. de Vil-morin. Ker je bil zrak oster, je bila oblečena v bel kožuh. Na glavi je nosila tesan klobuček, obrobljen s kožuhovino. Ostri zrak je pordečil toliko njenih licev, ko jih je bilo vidnih izpod klobuka ter nadaljni blesk njenim očem, ki so bile temnosinje.

Andre-Louisa in M. de Vil-morina je poznala izza mladih dni. Vsi trije so se nekoč igrali skupaj in Andreja je radi duševnega sorodstva s svojim stricem imenovala bračna. To bratranstvo je obstajalo med obema še dolgo potem, ko je izginila prva intimnost med Alino in Vil-morinom ter je postal slednji zanjo Monsieur de Vil-morin.

Zamahnila je z roko v pozdrav, ko sta prihajala navzgor in obstaja je, da ju počaka na koncu terase, v bližini kratke steze, po kateri se je blizača.

— Če prihajata na obisk k mojemu stricu, sta prišla ob skrajno neugodnem času, — jima je povedala, precej vznemirjena. — Zelo, zelo je zaposlen.

— Počakala bova, gospodična, — je reklo M. de Vil-morin, ki se je elegantno sklonil nad roko katero mu je podala. — Kdo bi silil k stricu če lahko pokramlja za par trenutkov z njegovo nečakinjo?

— Gospod abbe, — ga je podražila, — ko boste enkrat posvečeni, vas bom vzel za svojega izpovednika. Toliko hitrega in simpatične razumevanja imate.

— A nikake radovnosti, — je reklo Andre-Louis. — Na to nisi mislila.

— Rada bi vedela, kaj misliš, bratranec Andre.

— Nikdo ne ve, — se je smejal Filip. — Nato pa je splaval njegov pogled preko terase ter obtičal na vozu, ki je stal pred vratni gradu. To je bil voz kot ga je človek lahko pogost videl na cestah velikega mesta, a redkokedaj na deželi. Bil je zgrajen za dve sebi, s kozljem sprednjim za kočijažo ter sedežem zadaj za lakačo. Ta sedež je bil prazen, a kočijaž je hodil gorindol pred vratni in ko se je prikazal izza voza, je spoznal Vil-morin sijajno livoje markija de la Tour d'Azir.

— Ha, — je vzkliknil, — ali je M. de la Tour d'Azir pri vašem stricu?

— Tako je, gospod, — je odvrnila ona in cel svet skrivnosti je bil v njenem glasu in njenih očeh, čeprav ni M. de Vil-morin nicesar zapazil o tem.

— Oprostite, — Priklonil se je, s klobukom v roki. — Na uslužbo sem vam, gospodična, — je reklo ter se obrnil, da odide proti gradu.

— Ali naj grem s teboj, Filip? — je zaklical Andre-Louis za odhajajočim.

— Bilo bi negalanino domnevati, da bi si hotel izvoliti to, — je reklo Vil-morin ter se ozrl pri tem na deklico. — Tudi ne mislim, da bi kaj koristilo. Če hočeš počakati...

M. de Vil-morin je odšel. Gospodična se je po trenutku odmorila reko nasmehnila ter rekla:

— Kam pa hiti s tako naglio?

— Obiskat de la Tour d'Azira in tvojega strica, mislim.

— On tega ne more. Ne moreta ga sprejeti. Ali nisem rekla,

da sta zaposlena z važnim privavnim opravkom? Ti me ne vprašaš, kaj? — Nekaj skrajno skrivenostnega je bilo na nji, nekaj prikrtega, kar je lahko pomenjalo vnešenost ali veselost ali pa oboje. Andre-Louis ni mogel tega določiti.

— Ker očvidno želiš povedati mi to, zakaj bi te vpraševal?

— Če boš tako zbadljiv, ti ne bom povedala, tudi če me vprašaš. Da, povedala ti bom. Naučilo te bo postopati z menoj z rešepkom, do katerega sem upravičena.

— Upam, da ne bom nikdar grebil v tem oziru.

— In to tem manj, ko boš izvedel, da sem jaz v najožjem stiku z obiskom M. de la Tour d'Azira. Jaz sem predmet tega obiska.

Zrla je nanj z blestecimi očmi ter ustnicami, odprtimi na smer.

— Na kak način! Jaz tega ne razumem.

— Tepee, prišel je prosit za mojo roko.

— Dobri Bog, — je vzkliknil Andre-Louis ter se ozrl vanjo, naenkrat ves prepaden.

Stopila je korak nazaj, namršila obrvi ter vrgla naprej svojo bradicijo.

— Kaj, to te preseneča?

— Gabi se mi, — je reklo odkritosreno. — V resnici, jaz ne vrijam tem tega. Ti se norčuješ iz mene.

Za trenutek je zatrila svoje ogorčenje, da razprši njegove dvome.

— Popolnoma resno govorim, gospod. Danes zjutraj je prišlo od M. de la Tour d'Azirja formalno pismo, ki je javljalo obisk in njega namen. Nočem reči, da nisem bila nekoliko presenečena...

— Vidim, vidim, — je vzkliknil Andre-Louis, kateremu je odleglo. — Razumem. Za trenutek sem se skoro bal... Prekinil je, se ozrl vanjo ter skomignil z rameni.

— Zakaj si prenehali govoriti? Skoro si se bal, da sem bila zmanjšana v Versaillesu. Da bi dovolila, da se dvori meni kot kaki vaki puni. To je bilo bedasto od tebe. Prosil je za mojo roko na dostopno način, s posredovanjem strica.

— Ali je njegovo privoljenje vse, kar je treba, soglasno z obiski v Versailles?

— Kaj drugega?

— Tvoje lastno privoljenje.

Ona se je zasmajala. — Jaz sem pokorna nečakinja... kadar mi je všeč.

— Torej ti bo všeč biti pokorna, če bo stric sprejel ta gorostanski predlog!

— Gorostanski! — je vprašala. — In zakaj gorostanski, če sem vprašati?

— Iz tisoč razlogov, — je odvrnil on, razdražen.

— Navedi mi enega, — ga je izvala.

— Dvakrat toliko je star kot si ti.

— Mislim, da ne, — je rekla.

(Dalje prihodnjek)

Resnična bajka.

Spisal Maksim Gorčik.

Pripovedovali vam homo danes o želesnem Timurlengu, hromem panterju, srečnem osvajalecu, o Tamerlanu, kakor ga imenujejo džavri, o človeku, ki je hotel opustiti ves svet.

Predeslet let je šel po zemlji in njegova želesna stopala so razbijala države in mesta, katera je prešel, kakor zabijajo slonove stope v zemljo miravljšče, in povsodi je postavljal piramide iz kosti premaganih narodov. Uničeval je življenja, s smrtjo se je boril za nadvlado in se ji mačeval, ker mu je ugrabil Džegangir edinega sina. On, ki je pod svoje noge metal svet, je hotel, da smrti reši nenežne žrtve, da bi poginila smrt od gneva in lakote.

Od onega dne, ko mu je umrl njegov sin Džegangir in odkar je videl narod v Samarkandu osvojalec zlega sveta v plavkastovenem odetu in giavo posuto s pelemom, od tega dne pa do onega časa, ko ga je zgrabil smrt v Otrari, trideset let se ni Timur-leng ničenkrat nasmehnil; šel je skozi svet s stisnjennimi ustami, sreca pa mu je izumrlo do vsake usmiljenosti, polnih trideset let.

Nekaj je Timurleng obedoval v divni dolini Kanigule, pokriti z obliki rož in jasmina, ki so jo nizavali samarkandski pesniki "Izbice evetlie", odkoder so se videli plavi minaretji ogromnega mesta.

Bil je v obliki iz svile, modre kakor nebo, pokriti z biseri, polnih pet tisoč sinov biserov je bilo na tej obliki, na svih v grozni glavi pa je imel visoko belo čepico z velikim rubinom na vrhnjem robu, krvave oči pa, ki so objemale svet, sile sem in tam.

Laze tega hromega človeka je bilo podobno širokemu meču, zanjavelemu od krvi, v katero je bilo pomočeno tisočkram. oči so bile majhne in ozke, njihov sijaj pa je pominal na hladno svetkanje laramata, Arabemu prljubljenega dragega kamenja, ki ga imenujejo džavri smaragd in ozdravlja padavice. V noseh je imel velike sijane uhane iz rubina z otoka Cejlona, dražestna kot sveže ustne lepe zvezci.

Zena mu odgovorila: "Na mojem potu sem naletela samo na eno morje: na njem je bilo veliko otokov in ribarskih čolnov. Kadars se pa išče ono, kar sreči, tedaj veje na morju vedno ugoden veter. Onim, ki so rojeni ob morski obali, je lahko preplavljati reke. In planine? Jaz jih nisem videla... Če potu zadela na gozdove? Sem, toda hkrati sem jih prešla. V gozdovih sem srečevala divje prase, medvede, rivi in divje bice z upognjenimi rogovi; dvakrat sem srečala tudi panterja, ki me je ravno tako gledal, kakor me sedaj ti gledaš, toda vsaka zver ima srečo; jaz sem jem govorila, kakor sedaj tebi govorim, in vse zveri so verjeli, da sem mati in so me pustile, ker so imeli usmiljenje do mene! Kaj ne veš, da živali ravno tako ljubijo in ravno tako branijo življenje in svobodo svoje dece kakor mi?"

"Prav imas, žena!" reče Timur. "Često ljubijo živali silnejše in vztrajnejše od ljudi."

One pa nadaljuje kot otrok, ker vsaka mati je v svoji duši stokraten otrok.

"Ljudje so vedno le deca svojih mater. Vsakdo imenuje kot svojo eno mater, pa i tebe, človek, je rodila žena! Ti moreš tajiti Boga, ne moreš pa tijeti matere... Vrnji mi moje dese, ker jaz sem mati in moje sreča ga zahteva!"

Strašni razdiralec mest, hromi Timur-Guguran, nagnje glavo na praz.

Tako zatem stopi pred njega boš ženska, od katere vise ostanki oblike; njena črna kita je bila razprostranjena po prsih, da bi pokrila goloto; lice ji je bilo kot vltvo iz brona, njen pogled je bil zapovedujoč, roka pa kazooča na Timur-lenga in podprtavala.

"Si li ti zmagovali sultana Bajazita?"

"Sem. Jaz sem dosedaj mnogo vladarje premagal in se nisem utrujen zmag. Toda kaj želiš od mene, žena?"

"Poslušaj me!" reče ona. "Pa, karkoli si dosedaj dosegel, vseeno si samo človek, ali jaz sem mati? Ti si sluga sultana, jaz, Timur, sem dejal: "O, Bajazit! Več kot jasno je, da ima Bog zelo alabino menje o državah in o ljudeh. Poglej samo one, katerim je dal oblast nad ljudmi: ti si grbast, jaz pa sem hrom." Tako sem mu dejal, ko so ga vikovanega v verigah pripeljali pred me in ko se je zrušil pod pezo teh verig. Tako sem mu govoril v njegovi nevreči in čutil sem, da je življenje grenko kakor pelin, ki zraste iz razvalin. — Jaz, božji sluga, Timur, vam pravim, kar je prav! Glejte, tu pred menoj sedi žena, katerišči je še brez stivala; toda ona je prebudila v meni čustva, za katere dosedaj že nisem znal. Ona govorí meni kakor sebi enakemu. Moj mož je bil zelo lep človek in

sodaj vidim, zakaj je ta ženska tako močna: ona ljubi in iz ljubezni je spoznala, da je njeno delo živilska iskra, ki more postati plamen za mnoge veke. Men niso bili vsi preroki otroci, mar niso vsi junaki slabotni in brezmočni ljudeji? — O, Džegangir, luč mojih oči, mogoče je bilo za tebo dočelo, da daš zemlji toplice, da seješ srečo, a jaz sem jo z obilno krvjo gnojil, da je postala mastna in plodna..."

Dolgo ostane zamisljen Bič sveta in šele kasneje izpregovori:

"Jaz, božji sluga, Timur, vam pravim, kar je prav! Tri sto kojnnikov se naj takoj poda v vse moje dežele in naj najdejo sima te žene. Ona pa naj ostane tu, da kača na meni, dokler ne prinese njega.

"Tistega, ki mi na svojem sledu prinese njenega sina, bom storil srečna za vse čase. Ali si zadovoljna, žena?"

Ona potegne črno kito z lica, nasmehne se, pokloni se mu z glavo in odgovori:

"Sem, o gospodar!"

Tedaj vstane strašni starec ter molčeče se prikoni pred ženo.

Zena pa se mu je odsmehnila in vsi kralji, knezi in vojskovodje: pa tudi vsi ostali otroci, ki so bili tu, so gledali to mater in se jej nasmehovali.

"Res je, že tu je suha resnica. Me smo močnejše od smrti, me, ki dajemo svetu neprestano pesnike, modrijane in junake; me smo one, ki sejemo setev, iz katere življenje in sreča se svet ponasi."

Kar je tu povedano, je božja pesnica: vsaka beseda je resnica; naša mater vедo to; vprašajte jih, pa vam bodo odgovorile:

"Res je, da je tu suha resnica. Me smo močnejše od smrti, me, ki dajemo svetu neprestano pesnike, modrijane in junake; me smo one, ki sejemo setev, iz katere življenje in sreča se svet ponasi."

Nekaj je v grozni glavi, kar je v grozni glavi, kar je v grozni glavi.

"Kadars se pa išče ono, kar sreči, tedaj veje na morju vedno ugoden veter. Onim, ki so rojeni ob morski obali, je lahko preplavljati reke. In planine? Jaz jih nisem videla... Če potu zadela na gozdove? Sem, toda hkrati sem jih prešla. V gozdovih sem srečevala divje prase, medvede, rivi in divje bice z upognjenimi rogovi; dvakrat sem srečala tudi panterja, ki me je ravno tako gledal, kakor me sedaj ti gledaš, toda vsaka zver ima srečo; jaz sem jem govorila, kakor sedaj tebi govorim, in vse zveri so verjeli, da je vedno le deca svojih mater. Vsakdo imenuje kot svojo eno mater, pa i tebe, človek, je rodila žena! Ti moreš tajiti Boga, ne moreš pa tijeti matere... Vrnji mi moje dese, ker jaz sem mati in moje sreča ga zahteva!"

Ona potegne črno kito z lica, nasmehne se, pokloni se mu z glavo in odgovori:

"Sem, o gospodar!"

Tedaj vstane strašni starec ter molčeče se prikoni pred ženo.

Zena pa se mu je odsmehnila in vsi kralji, knezi in vojskovodje: pa tudi vsi ostali otroci, ki so bili tu, so gledali to mater in se jej nasmehovali.

"Res je, že tu je suha resnica. Me smo močnejše od smrti, me, ki dajemo svetu neprestano pesnike, modrijane in junake; me smo one, ki sejemo setev, iz katere življenje in sreča se svet ponasi."